

*Pfv.II.20.409/2014/4.*

*A Kúria a dr. Lehoczky Ágnes ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kocsis Mária pártfogó ügyvéd által képviselt alperes ellen gyermektartásdíj megszüntetése iránt a Kecskeméti Járásbíróságnál 12.P.22.177/2011. számon megindított és a Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.20.856/2013/9. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős ítélet ellen az alperes részéről 34. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi*

*í t é l e t e t :*

*A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.*

*Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.*

*Az alperes pártfogó ügyvédjének díja az alperes terhére esik. A le nem rótt 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.*

*Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.*

*I n d o k o l á s*

*A jogerős ítéletben megállapított és a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint felek elvált házastársak, házasságukból 1991. augusztus 1. napján G., 1993. május 27. napján*

N. G. utónevű gyermekek születtek. A bontóperben kötött egyezségben az alperes gondozásában elhelyezett gyermekek tartására a felperes 1997. március 1. napjától gyermekenként havi 7.500 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetését vállalta. A jogerős ítélet a felperes által fizetendő gyermektartásdíj mértékét 2001. október 1. napjától gyermekenként havi 12.000 forintra felemelte. Az alperes 2003-ban p.-i lakóhelyéről a gyermekekkel együtt K.-re költözött, ezt követően a felperes és a gyermekek közötti kapcsolat megszűnt.

A felek G. utónevű gyermeke 2010-ben érettségizett, a sikertelen főiskolai felvételét követően egy évig részben külföldön dolgozott. 2011 szeptemberétől a P.-i Tudományegyetem nappali tagozatos egyetemi hallgatója, tanulmányai befejezésének várható időpontja 2016 nyara. Térítésmentes kollégiumi elhelyezést vesz igénybe, az alperesi nagyszülők támogatják, étkezését biztosítják. Az Á. üzletlánc alkalmazásában kapuőrként dolgozik.

N. G. 2011-ben érettségizett és felvételt nyert a Sz.-i Tudományegyetemre. Nappali tagozatos tanulmányait 2012-ben kezdte meg, annak becsült befejező időpontja 2015. június 30. napja. A kihagyott egy évet felsőfokú nyelvvizsga megszerzésére fordította, ezalatt munkát vállalt. Sz.-n barátnőjével albérletben lakik, ennek költségeit közösen viselik. Hétvégén havi 30.000-40.000 forint bevételt eredményező diákmunkát vállal. Mindkét gyermek költségtérítéses képzési formában tanul, a tandíjat diákhitelből fedezi, az alperes részükre havi 10.000 forint pénzbeni támogatást nyújt.

A felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 50 %, a 2010. szeptember 3. napjától 2013. június 30. napjáig terjedő időszakban havi 90.010 forint rehabilitációs járadékban részesült. 2013. július 17. napjától az aktív korúak ellátására jogosult és havi 22.800 forint támogatást kap. Tulajdonában áll a P., V. P. u. 22. II. emelet 8. szám alatti másfél szobás 47 négyzetméter alapterületű lakás, melynek egyik szobáját maga használja, a másik szobát rezsi térítés ellenében albérletbe adja. Tulajdonában áll továbbá egy b.-i nyaraló, amely nem hasznosítható és jelenleg nem értékesíthető.

Az alperes évek óta regisztrált álláskereső, munkanélküli és foglalkoztatást helyettesítő havi 22.800 forint összegű támogatásban részesül. A nagykorú gyermekeken kívül saját háztartásában egy kiskorú gyermek tartásáról is gondoskodik.

A felperes keresetében 2011. augusztus 1. napjától kezdődően a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy gyermekei egyrészt érdemtelenek a tartásra, másrészt a tartásdíj fizetése saját szükséges tartását

veszélyezteteti. Álláspontja szerint a gyermektartásdíj egyébként sem az alperest illeti, mert a gyermekek már nem az alperessel élnek közös háztartásban.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában részletesen kifejtette a nagykorú gyermekek érdemtelenségre alapított kereset megalapozatlanságát. Megítélése szerint a felperes rendelkezik olyan mértékű jövedelemmel, a havi 90.010 forint rehabilitációs járadékkal, amelyből a saját szükséges tartását biztosítani tudja. Kiskorú gyermek tartása nem terheli, így megszorítás nélkül hozzá tud járulni a nagykorú gyermekei tartásához. Az alperes havi 22.800 forint támogatásban részesül, a közös nagykorú gyermekeken kívül egy kiskorú gyermek tartásáról is gondoskodik. Az pedig nem várható el, hogy kizárólag az alperes és a nagyszülők támogassák a nagykorú gyermekeket az életpályájuk kialakításához szükséges végzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányok folytatása során. A felperes alaptalanul érvelt azzal is, hogy a nagykorú gyermekek nem az alperes gondozásában élnek. Mindkét gyermek állandó lakcíme az alperes lakóhelye, a tanulmányok végzésére tekintettel G. kollégiumi elhelyezést vesz igénybe, míg N. G. lakhatását az albérlet biztosítja. A gyermekek egyéb időszakokban az alperes lakóhelyére térnek vissza, ez szolgál ténylegesen otthonukként, önálló életvitelt még nem alakítottak ki.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását a kereseti kérelmének megfelelően kérte. Fellebbezését azzal indokolta, hogy a rokontartás nem az alperest, hanem a nagykorú gyermekeket illeti. A gyermekek nem élnek az alperessel közös háztartásban, G. P.-n kollégista, N. G. élettársi kapcsolatban él Sz.-n. A gyermektartásdíj fizetésére nem képes, mert 2013 júliusától az aktív korúak ellátására jogosult és havi 22.800 forint támogatásban részesül, egyéb jövedelemmel nem rendelkezik.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperes dolgozik, rendszeresen redőnyözési munkát végez, létfenntartását a csekély összegű gyermektartásdíj nem veszélyezteteti.

A másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperes tartásdíj fizetési kötelezettségét mindkét gyermek vonatkozásában 2013. július 1. napjától megszüntette.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtette, az alperes és a nagykorú gyermekek közös háztartásban való együttélését nem zárja ki az, hogy a gyermekek lakhatását a tanulmányi időszak alatt

kollégiumi elhelyezés, illetve albérlet biztosítja. Önmagában abból a tényből, hogy G. N. és barátnője közös albérletben lakik nem következtethető kapcsolatuk élettársi jellege. A nagykorú gyermekek tanulmányaikat a lakóhelyüktől eltérő városban végzik, ezért elkerülhetetlen, hogy a szorgalmi időszakot ne az egyetem székhelyén töltsék. A tanítási időn kívüli időszakban azonban mindkét gyermek az alperesnél lakik.

A felperes 2013. június 30. napjáig havi 90.010 forint rehabilitációs járadékban részesült. Ugyan két ingatlantulajdonnal rendelkezik, azonban ezekből bevétele nem származik, kizárólag a rezsiköltség fizetése ellenében adja ki a p.-i lakásának egy részét. A felperes jövedelmi, vagyoni viszonyait, a gyermekek által elért jövedelmek mértékét figyelembe véve a felperes tartási kötelezettségének megszüntetése 2013. június 30. napjáig terjedő időszakra nem indokolt. Eddig az időpontig nem állapítható meg, hogy a felperes létfenntartását veszélyeztetné az általa fizetendő gyermektartásdíj mértéke. 2013 júliusától azonban a felperes jövedelme lényegesen csökkent, havi 22.800 forint támogatásban részesül. Nem volt arra utaló adat, hogy ezt az összeget igazolt egészségkárosodására is figyelemmel alkalmi munkából, vagy az albérleti hasznosításból havi 50.000 forintnál magasabb összegű jövedelemre tudná kiegészíteni. Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes rendszeresen olyan alkalmi munkát végez, amelyből jelentős jövedelme származik. Nem állapítható meg tehát az, hogy a felperes a létfenntartásának veszélyeztetése nélkül tudná fizetni gyermekei részére a tartásdíjat.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan a másodfokú bíróság kötelezését kérte új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára. Jogszabálysértésként a Csjt. 66. § (1) bekezdésében foglaltakat jelölte meg.

A felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogsértően jutott arra a megállapításra, hogy a felperes létfenntartása veszélyeztetett lenne. A felperes ingó- és ingatlanvagyonnal rendelkezik. A p.-i 47 négyzetméter alapterületű, másfél szobás lakása az egyetemi városrészben van, magas bérleti díj ellenében hasznosítható, amelyből a rendkívül alacsony gyermektartásdíj teljesíthető. A felperes fenntartja a tulajdonában álló személygépkocsit, jövedelemszerző tevékenységet is folytat, ennek során az egyik gyermekét is foglalkoztatta. A havi 90.010 forint rehabilitációs járadék megszüntetése arra utal, hogy a felperes egészségi állapota miatt munkavégzésre képes. Nem igazolta a p.-i lakás részbeni hasznosításából származó jövedelmét és a kifizetett rezsi költségét.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Érvei szerint az alperes a nagykorú gyermekek munkavállalásának időszaka alatt is igényelte a tartásdíjat. Nem vette figyelembe a felperes teherbíró képességét, és azt: létfenntartása csak úgy biztosítható, hogy barátnőjénél étkezik és többnyire ott lakik. Lakása bérbeadásából jövedelemmel nem rendelkezik, a Nemzeti Adó-és Vámhivatal a 2014. február 20-án tartott ellenőrzése során megállapította, hogy a bérlő a rezsiköltség fejében bérli az ingatlan egyik szobáját. 2014. január 1-től havi 30.820 forint támogatásban részesül. A gépkocsi használata pedig mozgásszervi betegsége miatt indokolt.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Csjt. 60. § (1) bekezdése szerint rokonaival szemben, meghatározott körben, az jogosult tartásra, aki magát eltartani nem tudja és akinek tartásra kötelezhető házastársa sincs. A (2) bekezdés értelmében tartásra a munkaképes leszármazó is jogosult, ha erre szükséges tanulmányai folytatása érdekében rászorul. A Csjt. 66. § (1) bekezdése kimondja, hogy nem köteles mást eltartani, aki ezáltal a saját szükséges tartását veszélyeztetné. A Csjt. 69. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a közös egyetértéssel, vagy a bírósági ítélettel megállapított rokoni tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állott be, a tartás mértékének megváltoztatását, vagy a tartás megszüntetését lehet kérni.

A perbeli esetben a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezései a felek mindkét nagykorú gyermeke tekintetében a felperest terhelő tartásdíj fizetési kötelezettség 2013. július 1. napjától történő megszüntetését érintik.

A tanulmányait folytató nagykorú gyermek tartási igényének elbírálásakor irányadó leglényegesebb szempontokat a Legfelsőbb Bíróság többször módosított XXIX. számú Polgári Elvi Döntése (továbbiakban: PED) tartalmazza.

A Csjt. 66. § (1) bekezdéséből és a PED iránymutatásából következik, hogy nem köteles a szülő tartani a szükséges tanulmányokat folytató munkaképes nagykorú gyermekét - többek között - akkor, ha ezáltal a szülő saját szükséges tartását veszélyeztetné. Erre tekintettel a főiskolai, egyetemi tanulmányok folytatása esetén mindig vizsgálni kell - a rászorultság mellett - a tartásra kötelezett szülő teherbíró képességét, figyelemmel kell

lenni a kereseti, jövedelmi, vagyoni viszonyaira és az őt terhelő kötelezettségekre. A bíróságnak tehát a gyermek indokolt szükségleteit és a kötelezett teherbíró képességét kell alapul venni.

Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a Csjt. 69. § (1) bekezdése csak lényeges, tartós jellegű, a jogosult szükségleteivel, vagy a kötelezett teljesítőképességével összefüggésben álló körülményváltozás esetén teszi lehetővé a tartás megszüntetését.

Jelen esetben a felperest terhelő gyermektartásdíj 2001. évi felemelése óta a tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges, és tartós változások következtek be. A gyermekek nagykorúvá váltak, egyetemi tanulmányokat folytatnak. A felperes részére a jogerős ítélet meghozatalának időpontjában folyósított járadék összege a 2010. szeptember 3. napjától 2013. június 30. napjáig terjedő időszakhoz képest jelentősen csökkent.

A Csjt. 69/A. § (1) bekezdése szerint a szülő csak a kiskorú gyermekét köteles saját szükséges tartásának rovására eltartani. A munkaképes nagykorú, egyetemi tanulmányokat folytató gyermek tartása érdekében viszont nem köteles saját szükséges tartásának megszorítására. A jogerős ítélet a perben feltárt körülmények okszerű és helytálló értékelésével jutott arra a jogi következtetésre, hogy 2013 júliusától a felperest terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megszüntetésének törvényi feltételei fennállnak.

A másodfokú bíróság helyesen értékelte az alperes terhére állítása bizonyítatlanságát, mely szerint a felperes rendszeresen dolgozik, a havi 22.800 forint támogatáson felüli jövedelemmel rendelkezik. A felperes teljesítőképességének megállapításánál ezért helytállóan vette alapul a társadalombiztosítási ellátásként folyósított támogatás összegét annak figyelembe vételével, hogy a felperest a nagykorú gyermekek tartása csak korlátozott helytállási kötelezettség terheli.

A támogatáson felül a csökkent munkaképességű felperesnek igazoltan csak a p.-i lakása egyik szobájának albérletbe adásából származik a rezszi költséggel egyező mértékű bevétele. A felülvizsgálati kérelem érvelésétől eltérően nem várható el a felperestől, hogy jövedelmének kiegészítése, a nagykorú gyermekek tartása érdekében a saját lakhatását biztosító teljes lakását bérbe adja. Személygépkocsija fenntartását mozgásszervi betegsége indokolja, b.-i nyaralója pedig hasznosításra nem alkalmas, értékesítése eredményre nem vezetett. Ilyen körülmények mellett 2013. július 1. napjától kezdődően a tartásdíj változatlan fizetése - a jogerős ítélet megalapozott megállapítása szerint - a felperes

*létfenntartását veszélyeztetné.*

*A fentiekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezései a jogszabálynak megfelelnek, így azokat a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.*

*Az alperes felülvizsgálati kérelme nem volt eredményes, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes felülvizsgálati költségének, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) - (6) bekezdése alapján megállapított, a kifejtett képviseleti tevékenységhez igazodó ügyvédi munkadíj megfizetésére.*

*A Kúria az alperes teljes személyes költségmentességére tekintettel az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján megállapított felülvizsgálati eljárási illeték, valamint az alperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről - a díj összegének megállapítása nélkül - az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a, és a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján határozott.*

*Budapest, 2015. március 17.*

*Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke. dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró*

*A kiadmány hitelül:*

*tisztviselő*